

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Чернігівська політехніка»
Навчально-науковий інститут права і соціальних технологій
Кафедра публічного та приватного права

РОБОЧА ПРОГРАМА
Спадкове право і нотаріальний процес

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувачка кафедри П та ПП

 Литвиненко В. М.
(підпис) (прізвище та ініціали)

«24» серпня 2025 р.

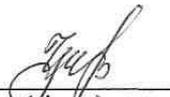
Розробник (-и): Пузирна Н.С., доцент, кафедри П та ПП, к.ю.н., доцент
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь і вчене звання)

(підпис)

Робочу програму навчальної дисципліни обговорено на засіданні кафедри публічного та приватного права
(назва кафедри)

Протокол від «27» серпня 2025 року № 8

Узгоджено з гарантом освітньої програми:

(підпис)

Чічань М.В.
(прізвище та ініціали)

1. Загальна інформація про дисципліну.

Тип дисципліни	Вибіркова
Мова викладання	Українська
Рік навчання та семестр	2-й рік навчання, 4 семестр ОПП «Право» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Викладач (-і)	Пузирна Н.С., доцент кафедри публічного та приватного права, к.ю.н., доцент.
Профайл викладача (-ів)	https://civil.stu.cn.ua/kafedra/personaliyi/
Контакти викладача	1981-natasha@stu.cn.ua

2. Анотація курсу.

Курс дає можливість здобувачам вищої освіти поглибити теоретичні та практичні знання у сфері спадкового права та нотаріального процесу, що обумовлено виникненням права власності, розвитком шлюбно-сімейних відносин у суспільстві, що і зумовили потребу відповіді на питання щодо долі майна, яке залишається після смерті людини. Допомагає розібратися в таких питаннях фахівець – нотаріус, тому більшого визнання та поглиблення набуває теорія нотаріального процесу.

Програма навчальної дисципліни складається з двох змістових модулів:

- 1. Теоретичні основи спадкового права.*
- 2. Реалізація права на спадщину.*
- 3. Організація нотаріальної діяльності та здійснення нотаріального процесу в Україні.*
- 4. Загальні засади вчинення нотаріального провадження, провадження з посвідчення та засвідчення безспірних фактів та прав.*

Навчальна дисципліна «Спадкове право і нотаріальний процес» викладається протягом одного семестру за допомогою лекційних занять, практичних (семінарських) занять, самостійної роботи і завершується складанням екзамену.

3. Мета та цілі курсу.

Мета навчальної дисципліни - формування законодавчо-теоретичних знань зі спадкового права і нотаріального процесу, ознайомлення з дискусійними питаннями теорії та практики спадкового права та нотаріального процесу, вироблення навиків аналітичного мислення на основі конкретно-предметного матеріалу, формування практичних умінь і навиків щодо правильного тлумачення та застосування норм чинного цивільного законодавства в конкретних правових ситуаціях.

Завданнями вивчення дисципліни «Спадкове право і нотаріальний процес» є:

- формування знань, вмінь та навичок, аналіз актів цивільного законодавства України;
- засвоєння правил та особливостей нотаріального провадження;
- дослідження нормативно-правових актів, що регулюють спадкове право та нотаріальний процес в Україні;
- вироблення уміння застосовувати свої теоретичні знання на практиці та відповідно до законодавства сприяти захисту прав, свобод і законних інтересів фізичних і юридичних осіб;
- вирішувати певні конкретні правові ситуації, а також надавати юридичні консультації з питань, що стосуються спадкового права та нотаріальної діяльності.

Під час вивчення дисципліни здобувач вищої освіти розширює загальні (ЗК) та спеціальні (фахові) (СК) компетентності, передбачені освітньою програмою:

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

СК 11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК 13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

СК 14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

4. Результати навчання.

Здобувач має вдосконалити програмні результати навчання :

РН 9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.

РН 21. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

РН 22. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

В результаті вивчення дисципліни «Спадкове право і нотаріальний процес» здобувачі вищої освіти повинні **знати**:

- поняття і предмет спадкового права;
- джерела правового регулювання спадкових правовідносин;
- поняття та види спадкування;
- особливості спадкування окремих видів майна;
- поняття та особливості правового статусу нотаріуса під час здійснення ним нотаріальних дій;
- особливості вчинення нотаріальних дій щодо посвідчення різноманітних договорів;
- розмежовувати випадки вчинення нотаріальних дій та підстав відмови у їх вчиненні;
- розуміти можливість застосування позасудової та судової процедури оскарження дій нотаріуса щодо вчинення нотаріальних дій.

вміти:

- самостійно аналізувати зміст законодавчих та підзаконних нормативно-правових актів законодавства, що регулюють спадкове право та нотаріальну діяльність;
- правильно застосовувати законодавство та норми міжнародних договорів, що регулюють спадкові правовідносини;
- переосмислювати наявні знання стосовно нових фактів;
- адаптувати раніше отриманий досвід до змінних умов та нестандартних ситуацій;
- вирішувати конкретні життєві ситуації на базі теоретичних знань.

5. Пререквізити -

6. Обсяг курсу.

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	30
Семінарські заняття	30
Самостійна робота	120
Індивідуальне завдання	контрольна робота
Всього кредитів	6

Формами проведення занять є лекційні та семінарські заняття, самостійна робота. Проведення занять згідно розкладу відбувається на парах та за допомогою платформи дистанційного навчання «MOODLE».

7. Тематика курсу.

Тематика лекційних занять

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи спадкового права.

ТЕМА 1. Поняття спадкового права та його джерела.

Поняття, предмет та принципи спадкового права. Основні риси історичного розвитку спадкового права. Принципи спадкового права. Порівняльний аналіз спадкового права зарубіжних країн. Спадкове законодавство.

ТЕМА 2. Спадкові правовідносини. Суб'єкти спадкового права.

Загальні положення про спадкові правовідносини. Спадкодавець. Правовий статус спадкоємців. Усунення від права на спадкування. Відказоодержувач. Виконавець заповіту та його повноваження. Спадковий договір.

ТЕМА 3. Відкриття спадщини.

Поняття відкриття спадщини та її правове значення. Поняття та значення часу відкриття спадщини. Поняття та значення місця відкриття спадщини. Повідомлення спадкоємців про відкритті спадщини, органи та їх повноваження. Склад спадщини.

ТЕМА 4. Спадкування за заповітом.

Поняття заповіту. Право на заповіт. Право заповідача на призначення у заповіті спадкоємців та визнання обсягу спадщини, що має спадкуватися за заповітом. Право заповідача на скасування та зміну заповіту. Право на обов'язкову частку у спадщині. Заповідальний відказ. Заповіт подружжя. Заповіт з умовою та з встановленням сервітуту. Форма заповіту. Посвідчення заповіту нотаріусом, посадовою особою. Посвідчення заповіту при свідках.. Секретний заповіт. Недійсність заповіту. Тлумачення заповіту.

Змістовий модуль 2. Реалізація права на спадщину.

ТЕМА 5. Спадкування за законом.

Поняття спадкування за законом і коло спадкоємців за законом. Черговість спадкування за законом. Зміна черговості одержання права на спадкування. Спадкування за правом представлення. Розмір частки у спадщині спадкоємців за законом.

Здійснення спадкових прав.

ТЕМА 6. Прийняття спадщини. Реалізація спадкових прав.

Прийняття спадщини. Наслідки порушення строку для прийняття спадщини. Право на відмову від прийняття спадщини. Право на відмову від прийняття спадщини на користь іншої особи. Правові наслідки відмови від прийняття спадщини. Відумерлість спадщини. Переважне право окремих спадкоємців на виділ їм спадкового майна в натурі. Пред'явлення кредиторами спадкодавця вимог до спадкоємців.

ТЕМА 7. Оформлення права на спадщину.

Загальні положення щодо оформлення права на спадщину. Нотаріальний процесуальний порядок видачі свідоцтва про право на спадщину. Визначення кола спадкоємців. Видача свідоцтва про право на спадщину. Методика визначення частки спадкового майна, яка належить кожному спадкоємцеві. Спадкова справа. Внесення змін до свідоцтва про право на спадщину. Скасування свідоцтва.

Змістовий модуль 3. Організація нотаріальної діяльності та здійснення нотаріального процесу в Україні.

ТЕМА 8. Поняття та система нотаріального процесу.

Поняття, предмет, метод нотаріального процесу. Нотаріальний процес як різновид юридичного процесу. Структура нотаріального процесу. Поняття та система принципів нотаріального процесу.

Зміст принципів нотаріального процесу. Принцип законності. Принцип диспозитивності у нотаріальному процесі. Принцип нотаріальної таємниці. Джерела нотаріального процесу.

ТЕМА 9. Нотаріальні процесуальні відносини.

Правові засади здійснення нотаріального процесу в Україні. Юридична природа нотаріальних правовідносин. Характеристика нотаріально-процесуальних правовідносин. Поняття та ознаки нотаріальних процесуальних правовідносин. Підстави виникнення та припинення нотаріальних процесуальних правовідносин.

ТЕМА 10. Суб'єкти нотаріального процесуального права України.

Суб'єкти нотаріальних процесуальних правовідносин. Загальна характеристика суб'єктів нотаріального процесу та їх класифікація. Об'єкт і зміст нотаріальних процесуальних правовідносин.

Нотаріус як суб'єкт нотаріального процесу України. Державні нотаріальні контори та державні нотаріальні архіви як суб'єкти нотаріального процесу. Приватний нотаріус як суб'єкт нотаріального процесу.

Органи квазінотаріату як суб'єкти нотаріального процесу. Інші суб'єкти нотаріального процесу. Нотаріус як спеціальний суб'єкт фінансового моніторингу та спеціальний суб'єкт, на якого покладаються функції державного реєстратора прав на нерухоме майно та їх обтяжень.

Змістовий модуль 4. Загальні засади вчинення нотаріального провадження, провадження з посвідчення та засвідчення безспірних фактів та прав.

ТЕМА 11. Загальні засади здійснення нотаріальної діяльності.

Нотаріальне провадження: поняття та види. Стадії нотаріального процесу. Місце вчинення нотаріальних дій. Строки вчинення нотаріальних дій. Підстави для відмови у вчиненні нотаріальних дій.

Порядок оскарження нотаріальних дій. Порядок оскарження відмови в їх вчиненні.

Основні правила посвідчення угод, які підлягають обов'язковому нотаріальному посвідченню. Встановлення особи громадянина, який звернувся за вчиненням нотаріальної дії. Перевірка справжності підписів на документах.

Поняття і види нотаріальних актів. Вимоги до нотаріальних документів. Нотаріальне діловодство, його особливості.

Оплата вчинюваних нотаріальних дій. Витрати в нотаріальному процесі. Оплата додаткових послуг не правового характеру. Поняття державного мита, особливості його стягнення за вчинення нотаріальних дій.

ТЕМА 12. Нотаріальні провадження щодо посвідчення безспірних фактів.

Основні правила посвідчення правочинів. Посвідчення окремих видів договорів (про відчуження нерухомого майна, земельної ділянки, частки майна у спільній власності, договорів застави і довічного утримання, ренти, шлюбних контрактів, заповітів, доручень).

Засвідчення правильності копій документів і виписок із них, справжності підпису на документах, правильності перекладу документів з однієї мови на іншу.

Посвідчення фактів: що громадянин живий; перебування громадянина в певному місці; тотожності громадянина з особою, зображеною на фотокартці; часу пред'явлення документів.

Представництво і довіреність. Особливості посвідчення довіреностей у нотаріальному порядку.

ТЕМА 13. Нотаріальні провадження щодо посвідчення безспірних прав.

Безспірні права як об'єкт правової нотаріальної охорони. Повноваження нотаріуса під час провадження нотаріального процесу щодо посвідчення безспірних прав. Нотаріальні акти-документи в нотаріальному провадженні щодо посвідчення безспірних прав. Повноваження державних контор щодо спадкових справ. Особливості здійснення цієї нотаріальної дії. Порядок видачі свідоцтва про право на спадщину. Видача свідоцтва про право на спадщину. Поняття спадкування.

Видача свідоцтва про право власності на частку у спільному майні подружжя. Поняття спільного майна подружжя. Випадки вчинення цієї нотаріальної дії. Порядок її вчинення. Правові наслідки вказаної нотаріальної дії. Видача свідоцтва про придбання жилих будинків з прилюдних торгів, порядок здійснення, особливості. Обставини, що підлягають встановленню нотаріусом у випадку вчинення цієї дії.

ТЕМА 14. Охоронні нотаріальні провадження.

Поняття та значення охорони спадкового майна. Строки, передбачені для вжиття заходів щодо охорони спадкового майна. Процесуально-правовий зміст провадження по вжиттю заходів щодо охорони спадкового майна. Опис спадкового майна. Вжиття заходів щодо охорони окремих видів спадкового майна, які потребують спеціального зберігання. Управління спадковим майном. Поділ спадкового майна.

ТЕМА 15. Нотаріальні провадження щодо надання документам юридичної сили.

Поняття та значення вчинення виконавчих написів. Підстави вчинення виконавчих написів. Факти та обставини, що підлягають обов'язковій перевірці нотаріусом при вчиненні виконавчого напису. Строк, встановлений для вчинення виконавчого напису. Процесуальний порядок вчинення виконавчих написів. Поняття та види векселів. Значення нотаріальної дії про вчиненню протестів векселів. Факти та обставини, що підлягають обов'язковій перевірці нотаріусом при вчиненні протестів векселів. Процесуальний порядок вчинення протестів векселів.

Тематика практичних занять

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи спадкового права.

Поняття спадкового права та його джерела.
Спадкові правовідносини. Суб'єкти спадкового права.
Відкриття спадщини.
Спадкування за заповітом.

Змістовий модуль 2. Реалізація права на спадщину.

Спадкування за законом.
Прийняття спадщини. Реалізація спадкових прав.
Оформлення права на спадщину.

Змістовий модуль 3. Організація нотаріальної діяльності та здійснення нотаріального процесу в Україні.

Поняття та система нотаріального процесу.
Нотаріальні процесуальні відносини.
Суб'єкти нотаріального процесуального права України.

Змістовий модуль 4. Загальні засади вчинення нотаріального провадження, провадження з посвідчення та засвідчення безспірних фактів та прав.

Загальні засади здійснення нотаріальної діяльності.
Нотаріальні провадження щодо посвідчення безспірних фактів.
Нотаріальні провадження щодо посвідчення безспірних прав.
Охоронні нотаріальні провадження.
Нотаріальні провадження щодо надання документам юридичної сили.

Тематика самостійної роботи

Самостійне опрацювання окремих питань в межах тем:

Посвідчення заповітів. Порядок зміни і скасування заповітів. Поняття свідоцтва. Види свідоцтв. Зміст та структура свідоцтва. Свідоцтво про право на спадщину. Строки видачі свідоцтва про право на спадщину. Порядок видачі свідоцтва про право на спадщину. Видача свідоцтва про право на спадщину за законом. Видача свідоцтва про право на спадщину за заповітом. Видача свідоцтва про придбання нерухомого майна, яке було предметом застави. Видача свідоцтв про право власності на частку в спільному майні подружжя в разі смерті одного з подружжя.

Проблеми гарантування здійснення нотаріального процесу органами нотаріату та квазінотаріату. Проблеми дотримання таємниці вчинення нотаріальних дій органами нотаріату та квазінотаріату. Проблеми дотримання територіальної компетенції органами нотаріату та квазінотаріату. Електронні сервіси у системі нотаріату. Загальні положення правил ведення нотаріального діловодства.

Загальні правила посвідчення правочинів. Посвідчення нотаріусом договору купівлі-продажу. Посвідчення нотаріусом договору дарування. Посвідчення нотаріусом договору оренди. Посвідчення нотаріусом договору ренти. Умови та порядок посвідчення договору довічного утримання. Особливості та порядок посвідчення іпотечного договору. Умови та порядок посвідчення шлюбного договору. Посвідчення договору про розподіл майна. Посвідчення нотаріусом аліментного договору. Особливості нотаріального посвідчення правочинів в зарубіжних країнах. Особливості нотаріального посвідчення договорів в зарубіжних країнах. Перелік документів, які не підлягають нотаріальному посвідченню.

8. Система оцінювання та вимоги

<p>Загальна система оцінювання курсу</p>	<p>Оцінювання знань ЗВО здійснюється за 100-бальною шкалою з подальшим переведенням у національну шкалу (шкалу Університету) та шкалу ECTS, відповідно до «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Національного університету “Чернігівська політехніка”» (https://stu.cn.ua/wp-content/stu-media/normobaza/normdoc/norm-osvitproces/polozhennya-pro-potochne-ta-pidsumkove-oczinyuvannya-znan-zdobuvachiv-vo.pdf).</p> <p>Система оцінювання знань з навчальної дисципліни «Спадкове право і нотаріальний процес» включає поточний та семестровий контроль знань. У 4 семестрі ЗВО може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання протягом семестру всіх видів робіт і до 40% підсумкової оцінки на екзамені. Якщо здобувач вищої освіти виконав всі види робіт протягом семестру, то він, за бажанням, може залишити набрану кількість балів як підсумкову оцінку і не складати екзамен. Повторне складання екзамену з метою підвищення позитивної оцінки не дозволяється, але у виняткових випадках за погодженням з деканом факультету такий дозвіл може дати ректор Університету.</p> <p>Поточний контроль проводиться шляхом спілкування із здобувачами вищої освіти під час лекцій, семінарських занять, усного та письмового опитувань здобувачів вищої освіти, оцінювання результатів неформальної освіти, оцінювання реферування наукової роботи, виконання самостійної роботи та написання однієї контрольної роботи.</p> <p><i>Семестровий контроль по закінченню 4 семестру проводиться у формі екзамену</i> відповідно до графіку навчального процесу згідно затвердженого розкладу. Для складання екзамену існують білети. Білети складаються з трьох питань (по 20, 10, 10 балів максимум за відповідне питання). У 20-15 балів оцінюється відповідь на питання, яка є повною, її зміст відповідає сутності поставленого питання, (допускаючи при цьому 1-2 незначні помилки). 14-12 балів - відповідь правильна, послідовна, логічна, але ЗВО допускає у викладі окремі незначні пропуски фактичного матеріалу; 11-9 балів ЗВО володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, нечітко, а інколи й невірно формулює основні теоретичні положення; 8-5 балів ЗВО виявляє незнання більшої частини фактичного матеріалу; відповідь не розкриває поставлених запитань чи завдань; допускає грубі помилки; 0 балів – ставиться коли відповідь на питання є повністю неправильною.</p> <p>Оцінювання успішності ЗВО під час семестрового контролю вноситься у відомість успішності та навчальну картку здобувача вищої освіти в</p>
--	---

	автоматизованій системі управління – АСУ «ВНЗ».		
	Контрольний захід	Бали за один вид роботи	Всього балів за семестр
	Поточний контроль знань студентів		
	<i>Обов'язкові види робіт</i>		
	Усна або письмова відповідь на семінарському занятті (включаючи питання самостійного опрацювання)	0 - 1	0 – 10
	Реферування, індивідуальна робота	0 – 1	0 – 10
	Вирішення практичних ситуацій	0 – 1	0 – 10
	Проміжний контроль в межах модулів	0 – 2,5	0 – 10
	Виконання модульної контрольної роботи	0 – 10	0 – 10
	<i>Вибіркові види робіт</i>		
	Виконання вибіркового виду самостійної роботи (підготовка тез доповідей, наукових публікацій; участь у студентських конкурсах, олімпіадах, активна участь у роботі юридичної клініки, результати неформальної освіти тощо.	до 10 балів	0 - 10
			60
	Підсумковий контроль знань студентів		
	Екзамен		40
Загальна кількість балів за семестр		100	
Вимоги до контрольної роботи, реферування, індивідуальної роботи тощо.	Критерії оцінки контрольної роботи, виходячи з максимальної кількості балів, передбачених за її виконання:		
	10 – 9 балів - відповідь правильна, повна, послідовна, логічна; здобувач вищої освіти впевнено володіє фактичним матеріалом з усього курсу, вміє застосовувати його щодо конкретно поставлених завдань, чітко орієнтується в матеріалі, аналізує причинно-наслідкові зв'язки; здобувач вищої освіти має навички користування нормативним матеріалом і вміло застосовує його при відповідях; відповідь на теоретичні запитання дає з використанням відповідної термінології, допускаючи при цьому 1-2 незначні помилки з фактичного матеріалу.		
	8 – 7 балів - відповідь правильна, послідовна, логічна, але здобувач вищої освіти допускає у викладі окремі незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосовувати його щодо конкретно поставлених завдань, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді; орієнтується в матеріалі; здобувач вищої освіти має навички користування нормативним матеріалом.		
	6 - 5 балів - здобувач вищої освіти володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не досить впевнено орієнтується у нормативній базі, не завжди вміє інтегровано застосовувати набуті знання для аналізу конкретних ситуацій, нечітко, а інколи й невірно формулює основні теоретичні положення та причинно-наслідкові зв'язки.		
	4 - 3 балів - здобувач вищої освіти виявляє незнання більшої частини фактичного матеріалу; відповідь не розкриває поставлених запитань чи завдань; допускає грубі помилки.		
	2 - 0 балів – здобувач вищої освіти не виконав відповідного завдання або виконав його повністю неправильно.		
	Після перевірки контрольної роботи та оголошення її результатів здобувачам вищої освіти надається можливість, при необхідності, оспорити результати контрольної роботи.		
	Усне опитування - включає в себе опитування за будь-яким питанням,		

	винесеним на семінарське заняття (за вибором викладача), відповідь на питання інших ЗВО, відповідь на питання для повторення (з тем, що було вивчено раніше), відповіді на контрольні питання з теми семінарського заняття. Максимальна кількість балів може бути виставлена ЗВО, підготовленим до відповідей на усі питання теми, включаючи питання винесені на самостійне опрацювання.	
Семінарські заняття	Рівень знань	Критерії оцінювання
	4 Відмінний	Здобувач вищої освіти виявляє вміння самостійно отримувати інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, вирішує практичні ситуації
	3 Добрий	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок
	2 Задовільний-мінімальний	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих
	1-0 балів Незадовільний	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>У випадку, якщо ЗВО протягом семестру не виконав у повному обсязі передбачених робочою програмою навчальної дисципліни всіх видів навчальної роботи, має більше 30% пропусків навчальних занять (без поважних причин) від загального обсягу аудиторних годин відповідної навчальної дисципліни або не набрав мінімально необхідну кількість балів (тобто кількість балів, яка сумарно з максимально можливою кількістю балів, які ЗВО може отримати під час семестрового контролю не дозволить отримати підсумкову оцінку «задовільно – Е, 60 балів»), (за семестр – 20 балів), то він не допускається до складання екзамену під час семестрового контролю, але має право ліквідувати академічну заборгованість.</p> <p>На ліквідацію академічної заборгованості виноситься весь обсяг теоретичного матеріалу, що передбачений робочою програмою навчальної дисципліни. Академічна заборгованість повинна бути ліквідована до атестації здобувача вищої освіти, а у випадку коли заборгованість виникла з дисципліни, знання, уміння та навички з якої, відповідно до структурно-логічної схеми підготовки фахівця, потрібні для вивчення навчальних дисциплін наступного семестру, то така заборгованість повинна бути ліквідована до початку нового семестру. Академічна заборгованість ліквідується здобувачами вищої освіти протягом наступних семестрів згідно з розкладами ліквідації академічної заборгованості, що затверджуються деканом факультету за поданням відповідних кафедр.</p> <p>Результати ліквідації академічної заборгованості відображаються в ліквідаційній відомості успішності.</p>	

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточний контроль за модулями

Модуль за тематичним планом дисципліни та форма контролю	Кількість балів
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи спадкового права.	0... 12,5
Змістовий модуль 2. Реалізація права на спадщину.	0... 12,5
Змістовий модуль 3. Організація нотаріальної діяльності та здійснення нотаріального процесу в Україні.	0... 12,5
Змістовий модуль 4. Загальні засади вчинення нотаріального провадження, провадження з посвідчення та засвідчення безспірних фактів та прав.	0... 12,5
Контрольна робота	0... 10
Разом	0... 60

Підсумковий контроль

Модуль за тематичним планом дисципліни та вид контролю	Кількість балів
Результат поточного контролю	0... 60
Екзамен:	0... 40
1 Теоретичне питання 1	0... 20
2 Теоретичне питання 2	0... 15
3 Теоретичне питання 3	0... 15
Зважена семестрова оцінка	0... 100

Шкала оцінювання результатів навчання

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проєкту (роботи), практики, атестації
90 – 100	A (відмінно)	відмінно
82-89	B (дуже добре)	добре
75-81	C (добре)	
66-74	D (задовільно)	задовільно
60-65	E (достатньо)	
0-59	FX (незадовільно)	незадовільно з можливістю повторного складання

9. Політики курсу.

Політика відвідування занять та виставлення балів. Для всіх здобувачів вищої освіти відвідування лекцій і практичних занять курсу є обов'язковими, за виключення випадків пов'язаних з оформленням індивідуального графіку відвідування. Враховуються всі бали отримані в ході поточного контролю (усні відповіді, вирішення задач, написання юридичних диктантів, самостійна/індивідуальна робота, модульна тощо). Активна участь у ході практичних та лекційних занять, участь у студентських конференціях, студентських олімпіадах, підготовка наукових публікацій тощо є підставою для нарахування додаткових балів.

Недопустимі пропуски та запізнення на заняття; користування мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування; недотримання строків виконання навчально-наукових завдань тощо.

За об'єктивних причин (наприклад, карантин, хвороба, міжнародне стажування) навчання

може відбуватись дистанційно з використанням системи «Moodle» та онлайн відео-конференцій. У випадку, якщо здобувач протягом семестру не виконав у повному обсязі всіх видів навчальної роботи, має невідпрацьовані види робіт або не набрав мінімально необхідну кількість балів (20), він не допускається до складання екзамену під час семестрового контролю, але має право ліквідувати академічну заборгованість у порядку, передбаченому [«Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів НУ «Чернігівська політехніка»»](#). Повторне складання екзамену з метою підвищення позитивної оцінки не дозволяється. У випадку повторного складання екзамену всі набрані протягом семестру бали анулюються.

До загальної політики курсу відноситься дотримання принципів відвідування занять у відповідності до затвердженого розкладу, а також вільного відвідування лекційних занять для осіб, які отримали на це дозвіл відповідно до [«Порядку надання дозволу на вільне відвідування занять здобувачам вищої освіти НУ «Чернігівська політехніка»»](#). Запорукою успішного вивчення дисципліни є активність та залучення під час проведення практичних та лекційних занять – відповіді на запитання викладача (як один з елементів поточного контролю), задавання питань для уточнення незрозумілих моментів, вирішення практичних завдань. Консультації відбуваються у вигляді особистих чи групових консультацій (через вбудований форум) на сторінці курсу в системі дистанційного навчання НУ «Чернігівська політехніка».

Політика користування ноутбуками / смартфонами

Прохання до здобувачів тримати смартфони переведеними у беззвучний режим протягом лекційних та практичних занять, так як дзвінки, переписки та спілкування у соціальних мережах відволікають від проведення занять як викладача, так й інших здобувачів. Ноутбуки, планшети та смартфони не можуть використовуватися в аудиторіях під час занять та під час проведення підсумкового контролю (за виключенням проходження тестового контролю в системі Moodle).

Політика заохочень та стягнень

За результатами навчальної, наукової або організаційної діяльності здобувачів вищої освіти за курсом їм можуть нараховуватися додаткові бали – до 15 балів, у залежності від вагомості досягнень. Види позанавчальної діяльності, за якими здобувачі вищої освіти заохочуються додатковою кількістю балів: участь у міжнародних проектах, наукові дослідження, тези, участь у науково-практичних конференціях, винаходи, патенти, авторські свідоцтва за напрямами курсу.

Політика академічної доброчесності

Академічна доброчесність повинна бути забезпечена під час проходження даного курсу, зокрема при виконанні контрольних (принципи описані у [Кодексі академічної доброчесності НУ «Чернігівська політехніка»](#)). Списування під час проміжного та підсумкового контролів, виконання практичних завдань на замовлення, підказки вважаються проявами академічної недоброчесності. Від усіх слухачів курсу очікується дотримання академічної доброчесності у зазначених вище моментах. До здобувачів вищої освіти, у яких було виявлено порушення академічної доброчесності, застосовуються різноманітні дисциплінарні заходи (включаючи повторне проходження певних етапів).

Правила перезарахування кредитів

Кредити, отримані в інших закладах вищої освіти, а також результати навчання у неформальній та/або інформальній освіті, можуть бути перезараховані викладачем у відповідності до положення [«Порядок визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін у НУ «Чернігівська політехніка»»](#). Визнання результатів навчання у неформальній освіті розповсюджується на окремі змістові модулі (теми) навчальної дисципліни.

10. Рекомендована література.

1. Долинська М. С. Проблеми нотаріального процесу: підручник. Електронна бібліотека. Львів : ЛьвДУВС. 2022. 744 с.
2. Долинська М. С. Нотаріальний процес: підручник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ 2019. 652 с.
3. Корнеєв Ю. В. Нотаріат в Україні: навчальний посібник / Ю. В. Корнеєв. Київ:

Видавництво «Центр учбової літератури», 2025. 130 с.

4. Кухарев О. Є. Аналіз судової практики розгляду цивільних справ про спадкування: практичний посібник. Друге видання. Київ: Алерта, 2020. 362 с.

5. Ромовська З. В. Українське цивільне право. Спадкове право. Академічний курс : підручник / З. В. Ромовська. 2-ге вид., допов. К. : Дакор, 2021. 304 с.

6. Спадщина: оформлення права на спадщину; необхідні нотаріальні дії щодо спадкування; особливості під час дії воєнного стану; нормативно-правове регулювання; актуальна судова практика. / Укл.: Гудима В. В., Журавльов Д. В., Копотун І. М., Макушев П. В., Назимко Є. С., Пасіка С. П., Петков В. П., Петков С. В., Проць І. М., Скриньковський Р. М., Тиркало Ю. Є., Хитра О. Л., Чистоклетов Л. Г., Чубенко А. Г.; За заг. ред. Копотуна І. М. Київ: Видавничий дім «Професіонал», 2025. 588 с.

7. Спасибо-Фатеева І. В. Спадкове право крізь призму судової практики: монографія. Київ: Екус, 2022. 536 с.

8. Фурса С. Я. Нотаріальний процес. Теорія і практика. Концепції вчених з удосконалення законодавства про нотаріат. Монографія. Київ: Алерта. 2023. 364 с.

9. Шишка Р. Спадкове право України: посібник. Київ: Видавництво Ліра-К, 2021. 228 с.

10. Succession, Wills and Probate By Caroline Sawyer, Miriam Spero Copyright Year 2015, 430 Pages

11. Natasya Rizki Asti, Fransiscus Xaverius Arsin. Duties and authority of a notary in producing land deeds. Awang Long Law Review. Vol. 6, No. 1. 2023. Pp. 74-82. <https://ejournal.stih-awanglong.ac.id/index.php/awl/article/download/1004/566>

Інтернет-джерела.

1. Система дистанційного навчання moodle НУ «Чернігівська політехніка» - <https://eln.stu.cn.ua/course/view.php?id=6884>

2. Єдиний державний реєстр судових рішень – <https://reyestr.court.gov.ua/Page/>

3. Офіційний веб-портал Верховної Ради України - <http://rada.gov.ua/>

4. Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України - <https://minjust.gov.ua/>

5. Проект ЄС «Підтримка реформ у сфері юстиції» - <http://www.justicereformukraine.eu/uk/>